

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/55/2020
Identifikačné číslo spisu: 7817210473
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7817210473.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava, IČO: 00 686 832, zastúpeného : Bobák, Bollová a spol. s r.o., advokátska kancelária so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, 821 02 Bratislava, IČO: 35 855 673, proti žalovanému: O.M.D. KOVO, spol. s r.o. Rožňava, Krátka 569, 049 51 Brzotín, IČO: 17 080 941, zastúpenému Puchalla, Slávik & partners s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Kmeťova 24, 040 01 Košice, IČO: 36 860 930, v konaní o zaplatenie 342.647,36 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 11Cb/16/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. septembra 2019, č. k. 3Cob/31/2019-596, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 11.10.2018, č. k. 11Cb/16/2017-453, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 342.647,36 eur s 9,00 % úrokom z omeškania ročne od 07.11.2017 do zaplatenia (výrok I.) a zároveň priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania a paušálnu náhradu trov konania vo výške 100 % (výrok II.).

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia 342.647,36 eur s príslušenstvom, paušálnej náhrady výdavkov 40,00 eur a náhrady trov konania spočívajúcej v trovách právneho zastúpenia vo výške 2.686,30 eur. Žalobca uviedol, že 28.04.2009 žalovaný uzatvoril s Ministerstvom hospodárstva SR v zastúpení Slovenskou inovačnou a energetickou agentúrou (ako poskytovateľom) Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. KaHR-111SP-0801/0021/25 v rámci Operačného programu

Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, na základe ktorej sa poskytovateľ zaviazal poskytnúť žalovanému NFP do výšky 342.647,93 eur, čo predstavovalo 50 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít Projektu („Zvýšenie efektívnosti a konkurencieschopnosti firmy zavedením inovačnej technológie do výroby“). Žalobca poukázal na rozsudok Špecializovaného trestného súdu pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-3T 16/2013 (ktorý bol uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3To/6/2016 z 22.02.2017 potvrdený), ktorým boli obžalovaní uznaní za vinných zo zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností spolupáchateľstvom v jednočinnom súbahu s prečinom subvenčného podvodu spolupáchateľstvom, ktorých sa dopustili tým, že v úmysle vylákať finančné prostriedky, napriek porušeniu povinností vyplývajúcich z čl. 3 Prílohy č. 1 k Zmluve o poskytnutí NFP a čl. 14 ods. 1 písm. c), d), g) a h) Všeobecných zmluvných podmienok, deklarovali ako oprávnené výdavky také, ktoré nespĺňali podmienky oprávnenosti podľa citovaných ustanovení Všeobecných zmluvných podmienok a svojim konaním uviedli do omylu poskytovateľa nenávratného finančného príspevku ohľadom splnenia týchto podmienok vyhotovením a predložením účtovných dokladov, ktoré nereflektovali reálny stav a neumožňovali kontrolu oprávnenosti položiek, a zároveň použili prostriedky NFP na iný ako určený a schválený účel. Z uvedeného trestného konania okrem iného vyplýva, že konatelia žalovaného v súvislosti s realizáciou aktivít Projektu nakúpili strojové zariadenie od spoločnosti TRUMPF Slovakia, s.r.o. na základe Zmluvy o dodávke mechanických, elektrických a príbuzných výrobkov z 09.03.2010, ktoré následne v priebehu 7 dní predali spoločnosti BEKAST s.r.o. Rožňava, aby ich ešte v ten istý deň od tejto spoločnosti odkúpili, ako od víťaza Obchodnej verejnej súťaže realizovanej v súvislosti s Projektom, predstierajúc tak dodržiavanie podmienok stanovených Zmluvou o poskytnutí NFP, čím došlo k navýšeniu ceny strojových zariadení o 183.482,70 eur a súčasne k použitiu týchto prostriedkov na iný účel, než boli určené, pričom dôvodnosť navýšenia ceny nebola v rámci trestného konania zdokladovaná a preukázaná. Dňa 08.09.2010 žalovaný predložil poskytovateľovi priebežnú o platbu a dňa 28.04.2011 záverečnú žiadosť o platbu, v rámci ktorých bola oprávnenosť výdavkov Projektu deklarovaná účtovnými dokladmi vystavenými spoločnosťou BEKAST, s.r.o., ktorá v skutočnosti v účtovných dokladoch uvedené strojové zariadenie a stavebné práce žalovanému nedodala. Dňa 02.12.2010 poskytovateľ uhradil žalovanému sumu 305.105,66 eur a 22.12.2016 sumu 37.541,72 eur. Listom z 30.08.2017 poskytovateľ odstúpil od Zmluvy o poskytnutí NFP a dňa 05.09.2017 vyzval žalovaného, aby vrátil nenávratné finančné prostriedky prijaté do doby odstúpenia od zmluvy v celkovej výške 342.647,36 eur, v lehote do 06.11.2017. Žalovaný listom z 20.09.2017 oznámil poskytovateľovi, že dôvody na odstúpenie nie sú dané ani preukázané, nakoľko bol naplnený účel Projektu a finančné prostriedky poskytovateľovi nevrátil.

3. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie (žalobou, systémom riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007-2013, schémou štátnej pomoci na podporu zavádzania inovatívnych a vyspelých technológií v priemysle a službách, príručkou pre žiadateľa v rámci výzvy na predkladanie žiadostí o NFP, rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-3T 16/2013, uznesením NS SR sp. zn. 3To/6/2016 z 22.02.2017, odstúpením od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, doručenkou, vyjadrením k zaslaní správy o zistenej nezrovnalosti z 20.09.2017, operačným programom konkurencieschopnosť a hospodársky rast, Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. KaHR-111SP-0801/0021/25 z 28.04.2009, Všeobecnými zmluvnými podmienkami k zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, Priebežnou žiadosťou o platbu č. 25110120021501 z 08.09.2010, Záverečnou žiadosťou o platbu č. 25110120021602 z 28.04.2011, vyjadrením žalovaného, správou o zistenej nezrovnalosti, žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov č. 25110120021/Z02 a č. 25110120021/Z03 z 05.09.2017, vyjadrením žalobcu) a konštatoval, že 28.04.2009 uzatvoril žalovaný s Ministerstvom hospodárstva SR Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku; že poskytovateľ na základe žiadostí o platbu z 08.09.2010 a 28.04.2011 uhradil žalovanému dňa 02.12.2010 sumu 305.105,66 eur a 22.12.2016 sumu 37.541,72 eur; že žalobca zaevidoval nezrovnalosť prvýkrát 15.06.2011.

4. Uviedol, že na základe rozsudku ŠTS BB sp. zn. BB-3T 16/2013 boli obžalovaní (konatelia žalovaného) uznaní za vinných zo zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností spolupáchateľstvom v jednočinnom súbahu s prečinom subvenčného podvodu spolupáchateľstvom

(vylákali finančné prostriedky, napriek porušeniu povinností vyplývajúcich z čl. 3 Prílohy č. 1 k Zmluve o poskytnutí NFP - VZP). Dňa 30.08.2017 žalobca v zmysle čl. 9 VZP odstúpil od Zmluvy o poskytnutí NFP a dňa 05.09.2017 vyzval žalovaného o vrátenie NFP do doby odstúpenia od zmluvy v celkovej výške 342.647,36 eur v lehote do 06.11.2017. Žalovaný požadované finančné prostriedky nevrátil, keďže podľa žalovaného dôvody na odstúpenie nie sú dané ani preukázané, nakoľko bol naplnený účel Projektu.

5. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že pokiaľ žalovaný požadované finančné prostriedky nevrátil a žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že inicioval konanie o určenie neplatnosti odstúpenia od predmetnej zmluvy, došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy.

6. K námietke premlčania súd prvej inštancie uviedol, že odstúpenie od zmluvy musí byť realizované v príslušnej premlčacej lehote (konkrétna dĺžka sa odvíja od právneho režimu zmluvy, t. j. či ide o aplikáciu Občianskeho alebo Obchodného zákonníka). V danom prípade je potrebné časový moment práva na odstúpenie od zmluvy podľa okresného súdu vyhodnotiť v nadväznosti na časový moment, kedy sa mohlo vykonať po prvýkrát - v prípade režimu Občianskeho zákonníka (§ 101), v prípade režimu Obchodného zákonníka (§ 391 ods. 2), pričom Obchodný zákonník rozlišuje aj ďalšiu podrobnejšiu úpravu časových momentov pre prípad odstúpenia.

7. S poukazom na § 388 ods. 1, 2, § 387 ods. 2, § 389, § 390, § 391 ods. 1 a § 393 Obchodného zákonníka a s odkazom na trestné konanie vedené na ŠTS Banská Bystrica mal okresný súd za preukázané, že konatelia žalovaného spáchali zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom subvenčného podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20k § 225 ods. 1, 2 Trestného zákona v úmysle vylákať finančné prostriedky napriek povinnostiam vyplývajúcim z čl. 3, čl. 14 ods. 1 písm. c/, d/, g/ a h/ Všeobecných zmluvných podmienok.

8. Okresný súd uzavrel, že niet pochyb, že konatelia žalovaného svojim konaním naplnili všetky základné znaky skutkových podstat úmyselných trestných činov subvenčného podvodu a poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností, čo vyplýva z rozsudku ŠTS Banská Bystrica sp. zn. 3T/16/2016 v spojení s uznesením NS SR sp. zn. 3To/6/2016. Preto dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca si svoj nárok na náhradu škody uplatnil v trestnom konaní včas, čím sa plynutie premlčacej doby zastavilo, a teda bol so svojim nárokom odkázaný na občianskoprávne konanie.

9. Súd prvej inštancie dodal, že z rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Banskej Bystrici je zrejmé, že všetky finančné prostriedky boli použité v súvislosti s Projektom, čo okrem iného znamená i naplnenie účelu projektu, ktorým bol vznik zmysluplného, ekonomicky výhodného a pre spoločnosť prospešného výrobného zariadenia, resp. prostredia. Uvedené v konečnom dôsledku podľa okresného súdu nepochybne zvyšuje mieru zamestnanosti v regióne, kde nezamestnanosť je vskutku vážnym sociálno-spoločenským problémom. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutočností, že boli splnené dôvody na odstúpenie od zmluvy zo strany žalobcu a že zo strany žalovaného došlo k porušeniu § 19 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z. z., použitím NFP na iný účel, ako bol stanovený v Zmluve o poskytnutí NFP. Zároveň je daná zodpovednosť žalobcu aj v zmysle článku 70 Nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 z 11.07.2006, keď Slovenská republika ako členský štát je zodpovedná za riadenie a kontrolu operačných programov, a v rámci toho za predchádzanie, zisťovanie a naprávanie nezrovnalostí, ako aj za vymáhanie neoprávnené vyplatených súm. Ak sa sumy neoprávnené prijaté prijímateľom nedajú vymôcť, členský štát je zodpovedný za vrátenie stratených súm do všeobecného rozpočtu EÚ. Zodpovednosť členského štátu je pritom daná vždy, bez ohľadu na to, kto nezrovnalosť spôsobil.

10. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 C. s. p.

11. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Košiciach, ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom zo dňa 30.09.2019, č. k. 3Cob/31/2019-596 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal proti

žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v predmetnej veci vykonal dostatočné dokazovanie a z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver. Zdôraznil, že bolo nepochybne preukázané, že v Správe o zistenej nezrovnalosti č. N 21100620 a č. N 21601927 žalobca mal podozrenie z nezrovnalosti. Samotné podozrenie však na odstúpenie nestačí. Musí v danom prípade ísť o vedomosť, že došlo skutočne k takému konaniu žalovaného, ktoré žalobcovi dovoľuje konať podľa čl. 9, bod 2.4 písm. c/, j/. zmluvy. Táto skutočnosť, t. j. existencia dôvodov pre odstúpenie od zmluvy bola nepochybná až na základe rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Banskej Bystrici z 08.12.2015, sp.zn. BB - 3T/16/2013. Žalobca odstúpil od predmetnej zmluvy podaním z 30.08.2017 a žalobu podal na súde 01.12.2017.

13. Odvolací súd dodal, že odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo dohodnuté inak (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka v takomto prípade musí účastník, ktorý sa bezdôvodne obohatil vydať bezdôvodné obohatenie, pretože išlo o plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Za takejto situácie žalobca odstúpil od zmluvy o NFP a podal žalobu v zákonných lehotách a teda jeho nárok podľa odvolacieho súdu nie je premlčaný. Krajský súd v Košiciach na záver poznamenal, že rozsudok súdu prvej inštancie, resp. jeho odôvodnenie zodpovedá § 220 C. s. p., a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný.

14. Výrok o trovách konania odvolacieho súdu sa zakladá podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 a § 262 ods. 1 C. s. p.

15. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (č. l. 614 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil § 420 písm. f/ C. s. p., teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalovaného ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.).

16. Žalovaný (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p. vzhliadol v tom, že sa konajúce súdy absolútne nevysporiadali s otázkou existencie dôvodov na odstúpenie od Zmluvy o NFP, kvalifikácii a čase porušenia povinností žalovaného z tejto zmluvy. Základnými spornými skutočnosťami, ktoré namietal žalovaný boli, že preukázanie porušenia právnych predpisov neznamená vydanie odsudzujúceho rozsudku v trestnom konaní s tým, že vznik nezrovnalosti ako dôvod odstúpenia bol daný už 15.06.2011, z ktorého dôvodu došlo k premlčaniu žalobcovho práva. Podľa dovolateľa je preto neutržateľný a nezrozumiteľný záver konajúcich súdov, kedy s poukazom na výsledok trestného konania konštatujú povinnosť vychádzať zo skutočností o splnení dôvodov odstúpenia od zmluvy, ktorými sa však trestný súd v konaní nezaoberal v spojení so záverom o zastavení plynutia premlčacej doby. Tieto závery boli podľa dovolateľa prevzaté aj odvolacím súdom, ktorý sa s nimi bez akejkoľvek úvahy nekriticky stotožnil.

17. Dovolateľ má za to, že žalobca o vzniku nezrovnalosti a teda aj o preukázanom porušení právnych predpisov vedel dňa 15.06.2011 a skutočnosť, že tieto nezrovnalosti len zaevidoval, bol nečinný a nezakladal žiadne úkony s konštitutívnym charakterom, nemôže ísť na ťarchu žalovaného. Z uvedeného dôvodu považuje dovolateľ rozhodnutia konajúcich súdov za nezrozumiteľné, rozporné a nepresvedčivé, z ktorého dôvodu sú navyše arbitrárne.

18. Dovovací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. dôvodil žalovaný tým, že oba konajúce súdy sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a iných najvyšších autorít právnickej obce v otázke posúdenia začiatku plynutia premlčacej doby pri práve na odstúpenie od zmluvy a v priznaní účinkov práva žalobcu odstúpiť od zmluvy napriek uplynutiu premlčacej doby. V tejto súvislosti

dovolať poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo/8/2008 a rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32Cdo/2640/2011 s tým, že porušením povinnosti ako okamihom rozhodným pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby práva žalobcu na odstúpenie od zmluvy bol okamih porušenia povinnosti, teda moment konania (opomenutia konania žalovaného), a nie moment deklarácie tejto skutočnosti v trestnom konaní. Keďže žalobca od uzavretej Zmluvy o NFP odstúpil listom zo dňa 30.08.2017, jeho právo na odstúpenie od zmluvy bolo podľa dovolateľa uplatnené po uplynutí premlčacej doby, počas ktorej nebolo žalobcom uplatnené a nakoľko žalovaný vzniesol námietku premlčania, súdy oboch inštancií v tomto smere posúdili vec nesprávne a v rozpore s ustáleným názorom najvyšších súdnych autorít.

19. Zároveň dovolateľ dodal, že konajúce súdy svoj odklon od znenia Obchodného zákonníka a stabilnej judikatúry ohľadom posudzovania premlčania práva odstúpiť od zmluvy počiatku plynutia premlčacej doby okamihom porušenia povinnosti nijako neodôvodnili. Za rozhodný okamih porušenia povinnosti pritom nepovažovali okamih porušenia povinnosti, ale až okamih deklarácie tohto porušenia v trestnom konaní.

20. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalovaný dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si žalovaný uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

21. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaného (č. l. 665 spisu), dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovaného odmietol, prípadne zamietol a rozhodol o náhrade trov dovolacieho konania.

22. K podanému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. žalobca uviedol, že túto vytyka dovolateľ pri zistení skutkového stavu, omylu pri vyhodnotení vykonaných dôkazov a nesprávne právne posúdenie vecí. Takto vymedzené dôvody podľa žalobcu nie sú prípustné. Podľa žalobcu dovolateľ neprekázal, že napadnutý rozsudok odporuje požiadavke na riadne odôvodnenie rozhodnutia, a teda že ide o výnimku, ktorá by odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

23. K nesprávne právnemu posúdeniu žalobca uviedol, že v dovolaní žalovaný neuviedol konkrétny judikát uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ktorý odvolací súd vo svojom rozhodnutí nerespektoval. Podľa žalobcu sa v dovolaní žalovaný odvoláva na jedno rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1MCdo/8/2008, ktoré nebolo zverejnené a na mnohé iné obdobné rozhodnutia, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32Cdo/2640/2011. S poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1MCdo/8/2008 má žalobca za to, že ide o skutkovo a právne odlišný spor týkajúci sa premlčania práva nájmu bytu. Zároveň je žalobca toho názoru, že dovolateľom nastolená otázka nie je právnou ale skutkovou, ktorý môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach za daným skutkových zistení, z ktorého dôvodu je dovolanie žalovaného neprípustné.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpený podľa § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

25. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

26. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie

nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

27. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 421 ods. 1 C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.).

28. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

30. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

31. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

32. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

33. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolateľ v tom, že odvolací súd sa poukazom na § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. sa nevysporiadal s jeho podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Týmto podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. Tento procesný postup odvolacieho súdu predstavuje podľa názoru dovolateľa vážne porušenie jeho práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

34. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právne rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

35. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

36. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

37. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

38. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní.

39. Zároveň dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní.

40. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože ako celok s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu skutkových a právnych záverov.

41. Súd prvej inštancie k právnemu problému, ktorý je podstatou sporu s odkazom na trestné konanie vedené na ŠTS Banská Bystrica uviedol, že konatelia žalovaného spáchali zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom subvenčného podvodu spolupáchateľstvom podľa

§ 20k § 225 ods. 1, 2 Trestného zákona v úmysle vylákať finančné prostriedky napriek povinnostiam vyplývajúcim z čl. 3, čl. 14 ods. 1 písm. c/, d/, g/ a h/ Všeobecných zmluvných podmienok. Okresný súd preto uzavrel, že žalobca si svoj nárok na náhradu škody uplatnil v trestnom konaní včas, čím sa plynutie premlčacej doby zastavilo, a teda bol so svojim nárokom odkázaný na občianskoprávne konanie.

42. Odvolací súd zhrnul, že v Správe o zistenej nezrovnalosti č. N 21100620 a č. N 21601927 mal žalobca podozrenie z nezrovnalosti, ktoré podozrenie však na odstúpenie nestačí. Musí v danom prípade ísť o vedomosť, že došlo skutočne k takému konaniu žalovaného, ktoré žalobcovi dovoľuje konať podľa čl. 9, bod 2.4 písm. c/, j/. zmluvy. Táto skutočnosť, t. j. existencia dôvodov pre odstúpenie od zmluvy bola podľa odvolacieho súdu nepochybná až na základe rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Banskej Bystrici z 08.12.2015, sp. zn. BB - 3T/16/2013. Žalobca odstúpil od predmetnej zmluvy podaním z 30.08.2017 a žalobu podal na súde 01.12.2017. Za takejto situácie žalobca odstúpil od zmluvy o NFP a podal žalobu v zákonných lehotách a teda jeho nárok podľa odvolacieho súdu nie je premlčaný.

43. Odvolací súd po prejednaní odvolania dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Dovolací súd dodáva, že takýto postup umožňovalo odvolaciemu súdu ustanovenie § 387 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Týka sa to aj časti, kedy sa odvolací súd stotožnil s vyhodnotením námietky premlčania tak, ako uviedol súd prvej inštancie, pričom túto nemusel osobitne preskúmať v zmysle odvolacej námietky žalovaného.

44. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalovaný mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

45. Dovolací súd konštatuje, že procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

46. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska.

47. Dovolací súd ďalej uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodit', že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

48. Pokiaľ v dovolaní vymedzená otázka, ktorú má podľa dovolateľa posudzovať dovolací súd, predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p. a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť.

49. Dovolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že dovolateľom vymedzené otázky smerujúce k otázke existencie dôvodov na odstúpenie od Zmluvy o NFP, kvalifikácii a čase porušenia povinností žalovaného z tejto zmluvy (bod 16 tohto rozhodnutia) sú úzko viazané na skutkový stav prejednávaného sporu a s tým súvisiacou procesnou obranou žalovaného. Skutkovým zistením je dovolací súd viazaný podľa § 442 C. s. p. a v dovolacom konaní je vylúčené preskúmanie jeho správnosti alebo nesprávnosti.

50. Dovolací súd zdôrazňuje, že zásadnou a kľúčovou právnou otázkou v prípade žalobcom uplatneného nároku je tá, či pri právach vzniknutých z porušenia povinnosti podľa § 393 Obchodného zákonníka prestáva plynúť premlčacia doba, ak je tento nárok uplatnený v trestnom konaní, ktorý nárok je následne trestným súdom odkázaný na civilné konanie. Z uvedeného dôvodu je otázka nastolená dovolateľom v znení „či je za rozhodný okamih porušenia povinnosti nutné považovať okamih deklarácie tohto porušenia v trestnom konaní, miesto okamihu porušenia samotnej povinnosti“ nepresná a neúplná, pričom nereflektuje na skutočnosť, že nárok žalobcu na peňažné plnenie bol uplatnený už v trestnom konaní, kedy ho trestný súd následne odkázal na civilné konanie. Z uvedeného je možné dospieť k záveru, že dovolateľom nastolená právna otázka okamihu vzniku plynutia premlčacej lehoty, by bola kľúčovou vtedy, ak by nárok žalobcu nebol uplatnený v rámci trestného konania, kedy by nedošlo „k pretrhnutiu behu premlčacej lehoty“. Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že judikatúra ku kľúčovej právnej otázke uvedenej vyššie navyše zaujala názor vyjadrený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/43/2010 (analogicky aplikovateľný na prejednávaný spor), kedy súd dospel k záveru, že „ak nedošlo v trestnom konaní k uloženiu povinnosti nahradiť poškodenému uplatnenú náhradu škody, má poškodený možnosť uplatniť si nárok na náhradu škody v občianskom súdnom konaní v premlčacej dobe, ktorej beh pokračuje po skončení trestného konania, o ktorom bol ako poškodený upovedomený, až do jeho úplného vyčerpania.“ Je preto možné konštatovať, že rozhodnutia súdov oboch inštancií nevykazujú odklon od tohto právneho názoru dovolacieho súdu.

51. Zároveň dovolací súd pre úplnosť dodáva, že dovolateľom poukázané rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo/8/2008 sa týka právne odlišnej situácie akou je tá, ktorá je predmetom prejednávaného sporu. Súčasne dovolací súd vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu ČR upozorňuje, že zákon viaže prípustnosť dovolania v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p. výlučne na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu dovolacieho. Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR dňa 10.10.2018 prijalo ako judikát rozhodnutie zo dňa 24.01.2018, sp.

zn. 6Cdo/29/2017 (pod č. R71/2018), právna veta ktorého znie: Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV. vydaných ŠEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.“ Pod pojem ustálenej súdnej praxe v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. teda nemožno zahrnúť rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, na ktoré dovolateľ poukazuje vo svojom dovolaní. Vo vzťahu k uvedenému dovolací súd pre úplnosť dopĺňa, že argumentácia inými rozhodnutiami môže byť relevantná ako podporná argumentácia pri odôvodňovaní dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Zároveň dovolací súd konštatuje, že vzhľadom na absenciu vymedzenia kľúčovej a podstatnej právnej otázky, by prípustnosť dovolania žalovaného nebola daná ani v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., kedy otázku behu premlčacej lehoty pri nároku uplatnenom v adhéznom konaní, už dovolací súd vyriešil.

52. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/, f/ C. s. p., odmietol.

53. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania, dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

54. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.